NOVEMBER 2026

NAG NYHEDSBREV

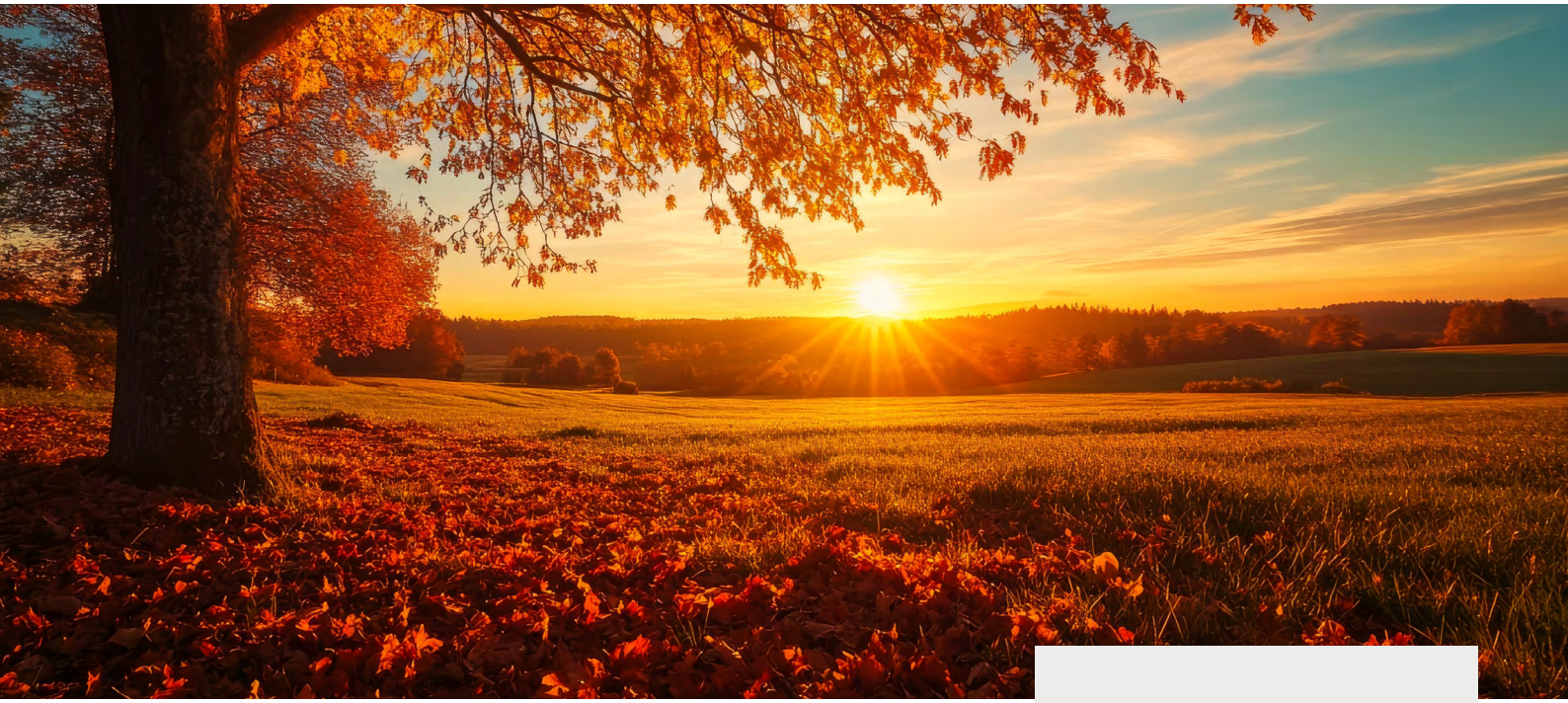

LEDEREN

Dansk landbrug – en national styrkeposition under afvikling?

Gennem generationer har danske landmænd opbygget en enestående viden om jord, dyrkning, dyrevelfærd og fødevareproduktion. Vi har udviklet et af verdens mest effektive og teknologisk avancerede landbrug, som skaber eksportindtægter, arbejdspladser og liv i vores lokalsamfund.

Alligevel er vi i disse år vidner til en politisk kurs, som risikerer at sætte denne nationale styrkeposition over styr.

Og nu vakler selv det faglige grundlag for den nye kvælstofregulering

Den 9. oktober meddelte Aarhus Universitet, at man ikke havde fundet fejl i beregningerne bag den kommende regulering af landbrugets kvælstofudledning. Blot fire dage senere måtte universitetet erkende en fejl, som SEGES Innovation havde påpeget. Fejlen vedrørte beregningerne af kvælstofudvaskning i forbindelse med anvendelse af husdyrgødning.

»

ARTIKLEN FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE

SANDOPHOBNING

NU FALMER SKOVEN

KERB I RAPS – FOR SIDSTE GANG

FORTSÆTTELSE FRA SIDE 1

Den 14. oktober bekræftede myndighederne, at datagrundlaget for de kommende udledningsgrænser for kvælstof ikke var retvisende. Universitetet har beklaget, og konsekvenserne skal nu undersøges.

Det er ganske enkelt ikke godt nok! Hvordan kan regeringen forvente, at landmænd skal planlægge næste års produktion, investeringer og måske endda deres bedrifters overlevelse på et beregningsgrundlag, som myndighederne selv har erkendt, er fejlbehæftet? Samtidig savner jeg fortsat et opgør med den ensidige fortælling om landbruget som hovedansvarlig for vores vandmiljøproblemer.

Årtiers spildevandsudledninger, kloakoverløb og ophobede næringsstoffer i fjorde og indre farvande skal naturligvis også indgå i det samlede miljøregnskab. Landbruget har et væsentligt ansvar for kvælstofbelastningen, men det fritager ikke kommuner, industri og staten for deres ansvar.

Vi skal forbedre vandmiljøet. Men løsningerne skal bygge på dokumentation, faglighed og proportionalitet – ikke politisk symbolik.

Det mest paradoksale er, at vi samtidig risikerer at flytte dansk fødevareproduktion til udlandet. Vi importerer allerede blåbær fra Peru, grøntsager fra Afrika og kød fra lande med andre produktionsvilkår. Men bliver verden virkelig mere bæredygtig af, at vi afvikler dansk produktion og overlader den til andre?

Og hvad med vores lokale specialiteter, gamle frugtsorter, frilandsdyrkning og den enorme erfaringsbase, som generationer har opbygget? Når først produktionen og kompetencerne er forsvundet, er de vanskelige at genskabe.

Jeg savner en regering og en miljøminister, der i højere grad lytter til fagligheden, tager ansvar for konsekvenserne og viser respekt for de mennesker, der hver eneste dag producerer vores fødevarer. For bag statistikkerne står dygtige, hæderlige landmænd, der passer deres dyr, dyrker deres jord og investerer i fremtiden – trods stadig mere usikre rammevilkår. Vi skal passe på vores natur og vandmiljø. Men vi skal gøre det sammen med landbruget – ikke ved at afvikle det.

Danmark har ikke råd til at miste den viden, de arbejdspladser og den fødevareproduktion, som det har taget generationer at opbygge.

Lars Brendstrup

Direktør, NAG

> *Så følg os på Facebook, LinkedIn og her i nyhedsbrevet, hvor I kan læse mere om vores arbejde.*

1. **Aarhus Universitet, 9. oktober 2026: Universitetets første udmelding om, at der ikke var fundet fejl i dataleverancerne til kvælstofreguleringen. https://agro.au.dk/aktuelt/nyheder/vis/artikel/aarhus-universitet-har-ikke-fundet-fejl-i-leverancer-til-kvaelstofreguleringen**

2. **Aarhus Universitet, 13. oktober 2026: Universitetet oplyser, at der er konstateret en fejl i datasættet til den nye kvælstofregulering. https://agro.au.dk/aktuelt/nyheder/vis/artikel/aarhus-universitet-retter-fejl-i-datasaet-til-ny-kvaelstofregulering**

3. **Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, 14. oktober 2026: Myndighedernes orientering om opdatering af datagrundlaget for udledningsgrænserne. https://sgav.dk/alle-nyheder/nyheder/2026/okt/datagrundlaget-for-udledningsgraenserne-opdateres**

Sandophobning i hestens tarm – et overset problem med alvorlige konsekvenser

Sand i hestens fordøjelsessystem er en velkendt problemstilling, som kan påvirke både fordøjelsen, hestens trivsel og i alvorlige tilfælde føre til kolik. Men hvordan opstår sandophobning, hvilke symptomer skal man være opmærksom på, og hvordan hjælper HorsePro Psyllium Pellets med til at understøtte en sund tarmfunktion?

Hvordan kommer sand ind i hestens tarm?

Heste indtager naturligt små mængder jord og sand, når de græsser. Problemet opstår især, når indtaget bliver større end den mængde, der naturligt passerer gennem fordøjelsessystemet.

Risikoen er særligt høj hos heste, der:

- Græsser på nedbidte eller sandede folde, hvor græsset er meget kort.
- Fodres med hø eller wrap direkte på jorden.
- Går på jordfolde eller områder med sparsom vegetation.
- Har tendens til at rode i jorden eller indtage jord og sand.

Sandet kan ophobes især i hestens stortarm, hvor det på grund af sin vægt kan lægge sig i de nederste dele af tarmen.

Hvilke konsekvenser kan sandophobning have?

Sandophobning kan udvikle sig gradvist, og nogle heste viser kun svage eller uspecifikke symptomer i begyndelsen.

Når større mængder sand samler sig i tarmen, kan det irritere tarmslimhinden, påvirke tarmbevægelserne og forstyrre den normale passage af tarmindholdet.

Det kan medføre:

Løs afføring og diarré: Sand kan irritere tarmslimhinden og påvirke tarmens normale funktion, hvilket hos nogle heste viser sig som tilbagevendende løs afføring.

Maveubehag og nedsat trivsel: Hesten kan virke utilpas, have nedsat appetit eller vise tegn på ubehag fra bughulen.

Tilbagevendende koliksymptomer: Sandophobning kan være årsag til gentagne episoder med mavesmerter, som i begyndelsen kan være relativt milde.

Forstoppelse og alvorlig sandkolik: Ved større ophobninger kan sandet hæmme passagen gennem tarmen og føre til alvorlige koliktilstande. I nogle tilfælde kan intensiv dyrlægebehandling eller operation blive nødvendig.

Det er vigtigt at være opmærksom på,

»

FORTSÆTTELSE FRA SIDE 3
«

at en hest godt kan have betydelige mængder sand i tarmen uden tydelige symptomer. Ved mistanke om sandophobning, kan en lille mængde gødning opløst i vand give et praj, om der er sand i gødningen. Gødningen opløses, mens sandet vil bundfælde f.eks. i en gennemsigtig plasticpose.

HorsePro Psyllium Pellets – støtte til sandudskillelsen

Psyllium, også kendt som loppefrøskaller, er en opløselig fiberkilde med en særlig evne til at binde vand og danne en geléagtig masse.

Når psyllium kommer i kontakt med væske i fordøjelsessystemet, svulmer fibrene op og danner en viskøs masse. Denne egenskab kan være med til at understøtte transporten af tarmindhold og sand gennem fordøjelseskanalen.

HorsePro Psyllium Pellets er en praktisk måde at tilføre psyllium til hestens foderration og kan anvendes som kur eller forebyggende behandling.

Det er dog vigtigt at understrege, at den videnskabelige dokumentation for psylliums evne til at fjerne sand fra hestens tarm ikke er entydig. Nogle undersøgelser har vist en positiv effekt, mens andre ikke har kunnet påvise en tydelig forbedring. Psyllium bør derfor betragtes som et understøttende fodertilskud og ikke som en garanti for, at ophobet sand fjernes.

Forebyggelse begynder på folden

Den vigtigste indsats mod sandophobning er at reducere hestens indtag af sand og jord.

Det kan blandt andet gøres ved at:

- Anvende hønet, høkasser eller fodertrug frem for at fodre direkte på sandet jord.
- Undgå, at hesten græsser helt tæt på jorden på stærkt nedbidte folde.
- Sikre tilstrækkeligt grovfoder af god kvalitet.
- Supplere med grovfoder på folde med sparsom græsvækst og på sandholdige arealer.

En sund tarm er grundlaget for en hest i trivsel

Sandophobning er en risiko, som alle hesteejere bør kende til – særligt hvis hesten opholder sig på sandede folde eller arealer med begrænset græsvækst.

Med gode fodringsrutiner, opmærksomhed på tidlige symptomer og en målrettet indsats for at begrænse sandindtaget kan risikoen reduceres.

HorsePro Psyllium Pellets kan indgå som en del af denne indsats og bidrage med vandbindende fibre, der understøtter tarmindholdets passage.

Ved tegn på kolik, vedvarende diarré eller mistanke om større sandophobninger bør dyrlægen altid kontaktes. Psyllium erstatter ikke nødvendig dyrlægebehandling. Har du brug for rådgivning om brugen af HorsePro Psyllium Pellets eller andre af vores produkter, hjælper vi altid med rådgivning på telefon 48 72 72 08 eller mail HorsePro@nag.dk

Nu falmer skoven

Efter en travl høstsæson og etablering af nye afgrøder og efterafgrøder umiddelbart efter høst, er markarbejdet så småt begyndt at falde til ro.

Efteråret har indtil dato været lunt og favoriseret vækst. Umiddelbart mangler kun den allersidste Kerbbehandling, da produktet forbydes efter sidste anvendelsesdato pr. 31-12-2026 og mikronæringsstoftildelinger for at føre afgrøderne sikkert frem mod vinter. Focus flyttes fra marken og over på skrivebordet, hvor der i den grad er rigtig mange løse ender i forhold til den nye Gødskningslov L5 og politikernes behandling af sprøjteforbud.

FORTSÆTTELSE FRA SIDE 5

Kerb i raps – for sidste gang

Kerb 400 SC er et nøgleprodukt i kampen mod græsukrudt og en oplagt mulighed for at rydde mere effektivt op i disse – herunder væselhale, hejre, rævehale, rajgræs, rapgræsser og vindaks. Dosering af Kerb 400 SC 1,0-1,25 l/ha – anvendes fra 1. november til 31. december – første gang jordtemperaturen er under 10 grader. Da Kerb virker udelukkende som jordmiddel, er det vigtigt at midlet hurtigt kommer ned på jorden. Tilstræb derfor at køre med stor vandmængde - plus 200 l/ha eller med udsigt til regn umiddelbart efter sprøjtning. En let regnbyge under sprøjtning er således kun en fordel for Kerb`s virkning. Bemærk, at der er opbevaringsforbud for Kerb 400 SC pr. 1. marts 2027

Tildel mikronæringsstoffer i efteråret

Tidligt etablerede afgrøder har et stort behov for mikronæringsstoffer allerede i efteråret – de kan gro sig ind i mangelsymptomer ex. manganmangel i det sene efterår/vinter, hvor det er svært at afhjælpe grundet føre og frost. Derfor er det en god ide at tilføre mikronæring – Mangan, Magnesium, Svovl, Zink, Kobber, Bor og Molybdæn.

NAG lagerfører følgende: Mangannitrat 10 L, Mangansulfat 10 L, Mangansulfat 25 kg, EPSO Top (Bittersalt) 25 kg, EPSO MikroTop 25 kg, Microcare Bor 150 10 L og DLA MicroCare Universal 10 kg.

NETTO INDHOLD
10 KG

DLA Agro

MikroCare Universal

MikroCare Universal er en blanding af nødvendige mikronæringsstoffer til alle afgrøder. De tunge metaller i MikroCare Universal er baseret på aminosyre teknologien (GCAA), der medvirker til en hurtig optagelse af mikronæringsstofferne. MikroCare Universal er et 100% vandopløsligt højkoncentreret mikrogranulat.

Anvendelse
MikroCare Universal udsprøjtes når afgrøden er i vækst. Det anbefales at anvende 150-200 l vand pr. hektar. Udsprøjtningen kan ske uanset tidspunkt på døgnet, men undgå udsprøjtning ved kraftig solindstråling og/eller udsigt til betydelig nattefrost i nætterne før udbringning og de efterfølgende nætter.

Brugsanvisning
MikroCare Universal kan udsprøjtes i blanding med plantebeskyttelsesmidler, biostimulanter og anden bladgødskning. MikroCare Universal kan IKKE blandes med Hussar OD Plus, Starane 333 HL eller Primera Super. Det anbefales altid at udføre en test af den aktuelle blanding inden opblanding i marksprøjten. DLA påtager sig kun ansvar for kvaliteten og indholdet af MikroCare Universal og ikke for effekten af blandingen.

Indhold	g/kg	Vægt%
Grundstof:	43	4,30
Kvælstof (N – total N)*	0	0
Vandopløseligt N	105	10,50
Mangan (Mn)**	54	5,40
Jern (Fe)**	27	2,70
Kobber (Cu)**	17	1,70
Zink (Zn)**	15	1,50
Bor (B)	5	0,50
Molybdæn (Mo)		

* Kvælstof indgår som aminosyre
** Baseret på aminosyre teknologien GCAA

Blandingsrækkefølge:
1: Vand 1/2 - 2/3 af ønsket vandmængde
2: Evt. pH-Easy
3: Evt. et ekstra næringsstof
4: MikroCare Universal – under omrøring
5: Evt. plantebeskyttelsesmidler og/eller biostimulant
6: Spredeklæbemiddel
7. Efterfyld til ønsket vandmængde
Tilstræb slut pH i tankmix på 5-7, hvor hovedparten af plantebeskyttelsesmidler og biostimulanter virker optimalt.

Dosering
MikroCare Universal anvendes som bladgødskning med 0,5-0,75 kg/ha i 150-200 ltr./vand som forebyggende behandling eller ved konstateret mangel. Se nedestående tidspunkter for optimal behandling.

Afgrøde	Stadie	Tildeling
Vintersæd	Efterår: st. 13-16 Forår: Ved vækststart samt i st. 30-32.	0,5 - 0,75 kg/ha pr. tildeling
Vinterraps	Efterår: st. 14-16 Forår: Ved vækststart	
Vårsæd	st: 12-20 st. 30-32	
Majs	st. 12-14 st. 17-18 evt. st. 31-35	

FORTSÆTTELSE FRA SIDE 6
«

Volatilt gødningsmarked
Gødningsmarkedet er fortsat præget af ustabilitet og højt prisniveau. Hovedårsagen ligger i geopolitiske udfordringer specielt i Mellemøsten og særligt omkring handelsruten gennem Hormuz-strædet. Høje energipriser på gas og olie, høje fragtrater samt -CBAM told (CO2-told) påvirker gødningsprisen direkte. Mange gødningsproducenter har kørt deres produktionskapacitet ned til et minimum, da flere ikke kan få økonomi i produktionen under nuværende høje gaspriser og generelt omkostningsniveau. Intet tyder på at situationen forbedres på kort sigt og vi kan kigge ind i et gødningsmarked med stærkt begrænset udbud.

www.nag.dk
NAG – Nordsjællands Andels Grovvareforening
Helsinge afd. 4879 5000
Borup afd. 4828 9058
Dønnevælde afd. 4839 1461